

ASPECTE JURIDICO-PENALE PRIVIND SUBIECTUL ÎMBOGĂȚIRII ILICITE: PRACTICA INTERNAȚIONALĂ VERSUS REPUBLICA MOLDOVA

Vîrlan Petru,
magistru în drept, lector universitar,
Facultatea de Drept USM;
Director adjunct al Agenției de Administrare a Insatșelor
Judecătorești

The subject of the offense provided in par. (1) art. 330² CP RM is the responsible natural person, who at the time of committing this deed reached the age of 16 years. It is necessary for the subject to have the special quality of public person or foreign public person.

In essence, the subject of any crime “is recognized the person who committed an act provided by criminal law and who, based on the fact that he possesses all the signs provided by law for this category of subject, and is liable to criminal liability.”

Keywords: illicit enrichment; ownership; illicitly obtained goods; substantial overrun; acquired means; public person; responsible person; a person with public dignity.

În literatura de specialitate se artă că drept **subiect** al infracțiunii se recunoaște persoana care a comis o faptă prevăzută de legea penală și care, în baza faptului că posedă toate semnele prevăzute de lege pentru această categorie de subiect, și este pasibilă de răspundere penală.[1] Deci, subiectul infracțiunii trebuie să dispună de calitățile generale cerute de PG a CP RM la art. 21, și să posedă calitățile circumstanțiale prescise, explicit sau implicit, de articolul corespunzător.

Manualul judecătorului pentru cauze penale definește subiectul infracțiunii drept o persoană fizică responsabilă, care a atins o anumită vîrstă, a comis o faptă prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, precum și o persoană juridică, care desfășoară activitate de întreprinzător, și posedă proprietățile acestea determinate de legislația civilă și penală. Condițiile subiectului infracțiunii sînt prevăzute de articolele 21, 22, 23 CP RM.[2]

Subiectul infracțiunii prevăzute la alin. (1) art. 330² CP RM este persoana fizică responsabilă, care la momentul comiterii acestei fapte a atins vîrsta de 16 ani. Este necesar ca subiectul să dețină calitatea specială de persoană publică sau persoană publică străină.

În esență, subiect al oricărei infracțiuni „este recunoscută persoana care a comis o faptă prevăzută de legea penală și care, în baza faptului că posedă toate

semnele prevăzute de lege pentru această categorie de subiect, și este pasibilă de răspundere penală”[3].

Menționăm că noțiunea legală de „*persoană publică*” este prevăzută la alin. (2) art. 123 CP RM. Astfel, din punct de vedere legal, prin persoană publică înțelegem:

1) „funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare);

2) angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public;

3) angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică;

4) persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public”.

În ceea ce privește „noțiunea de „*funcționar public*”, aceasta fiind o noțiune de factură extrapenală, este subsecventă față de noțiunea „*persoană publică*” utilizată la alin.(1) art. 330² CP RM”[4]. În același context, la pct. 6.1 din Hotărârea Plenului CSJ cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infrațiunile de corupție nr.11 din 22.12.2014, se menționează că „noțiunea „*angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public*”, de asemenea este de factură extrapenală. Astfel, în acord cu Anexa nr.1 (Capitolul I, Secțiunea a II-a) a Hotărârii Guvernului privind punerea în aplicare a unor acte legislative, nr.1001 din 26.12.2011, autoritățile publice autonome sunt desemnate o listă exhaustivă.

Conform art. 2 al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public din 04.07.2008, „*funcționarul public* este persoana fizică numită, în condițiile prezentei legi, într-o funcție publică; *funcția publică* reprezintă ansamblul atribuțiilor și obligațiilor stabilite în temeiul legii în scopul realizării prerogativelor de putere publică”[5]. De asemenea, conform alin.(1) art. 13 al aceleiași legi, „evidența la nivel național a funcțiilor publice și a funcționarilor publici se efectuează prin administrarea registrului funcțiilor publice și al funcționarilor publici și a dosarelor personale ale funcționarilor publici”. Această prevedere, face referință la Hotărârea Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Sistemului informațional automatizat „Registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici” nr. 106 din 11.02.2014. În acest sens, susținem opinia menționată de R. Popov, precum că „atunci când există dubii dacă o persoană sau alta este

sau nu funcționar public, urmează să se verifice evidența acesteia în registrul funcționarilor publici”[6].

Convenția ONU împotriva corupției din 31.10.2003, la lit. a) art. 2, reproduce noțiunea de „*agent public*” prin care se înțelege[7]:

1. „orice persoană care deține un mandat legislativ, executiv, administrativ sau judiciar al unui stat parte, care a fost numită ori aleasă, cu titlu permanent sau temporar, care este remunerată ori neremunerată și oricare ar fi nivelul său ierarhic;

2. orice persoană care exercită o funcție publică, inclusiv pentru un organism public sau o întreprindere publică, ori care prestează un serviciu public, așa cum acești termeni sunt definiți în dreptul intern al statului parte și aplicați în domeniul pertinent al dreptului acestui stat;

3. orice persoană definită ca „*agent public*” în dreptul intern al unui stat parte. Totuși în Convenția dată, se stabilește că în scopurile anumitor măsuri specifice prevăzute în cap. II din Convenție, prin agent public se poate înțelege orice persoană care exercită o funcție publică sau care prestează un serviciu public, așa cum acești termeni sunt definiți în dreptul intern al statului parte și aplicați în domeniul pertinent al dreptului acestui stat”.

În esență, termenul de „*agent public*” are același sens ca și termenul de „*persoană publică*” din cuprinsul CP al RM. Deosebirea denumirilor date este urmarea faptului că, fiecare stat parte la Convenție are dreptul să definească de sine stătător calitatea specială a acestor persoane, datorită sistemelor de drept diferite de la un stat la altul și nemijlocit realităților sociale diferite în depedență de varii condiții.

Noțiune de agent public o regăsim și în Legea integrității Nr. 82 din 25.05.2017: *agent public – persoană încadrată într-o entitate publică și care exercită o funcție publică, o funcție publică cu statut special, o funcție de demnitate publică, este angajată în cabinetul persoanei cu funcție de demnitate publică sau prestează servicii de interes public, precum și alesul local;*

În anexa la Legea pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice, adoptată la data de 21.07.2011, este prevăzut faptul că în Republica Moldova funcțiile publice se clasifică în trei trepte: a) funcții publice de nivel superior; b) funcții publice de conducere; c) funcții publice de execuție[8].

Considerăm corectă opinia lui, Ruslan Popov, care menționează că „sintagma „*funcționar public cu statut special*” utilizată în alin. (2) art. 123 CP RM, nu întotdeauna desemnează un funcționar public în sensul strict al legii. În realitate, în unele cazuri, această sintagmă se referă la persoane care se asimilează unui funcționar public și care deține grade speciale sau militare”. În context,

ostașul serviciului de salvare, ostașul de justiție, comandantul de grupă, ofițerul pentru problemele juridice al unității etc., sunt persoane publice, respectiv au calitatea specială cerută de lege pentru a putea fi considerat în calitate de subiect al art. 330² CP RM.

În ceea ce privește sensul sintagmei „angajatul întreprinderii de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public”, precizăm următoarea prevedere de la pct. 6.1 al Hotărârii Plenului CSJ cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție nr.11 din 22.12.2014: „în sensul dispoziției de la alin.(2) art.123 CP RM, angajatul întreprinderii de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public este salariatul care se asimilează funcționarilor publici, indiferent de nivelul ierarhic, cu excepția salariaților, care desfășoară activități auxiliare. Prin „alte persoane juridice de drept public” se înțelege: instituțiile publice și autoritățile publice, enumerate în Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului privind punerea în aplicare a unor acte legislative, nr.1001 din 26.12.2011, precum și cele care nu sunt enumerate în acest act normativ (de exemplu, Agenția Medicamentului, Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice etc.), cu excepția autorităților publice autonome sau de reglementare”. Astfel, observăm că nu doar instituțiile publice și autoritățile publice incluse în respectiva Anexă fac parte din acest termen, dar și alte autorități, în acest sens considerăm necesar, ca legiuitorul să prevadă în mod exhaustiv o listă care să conțină toate persoanele juridice de drept public.

Sensul noțiunii „angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică” trebuie raportată la prevederea de la alin.(1) art.5 al Legii cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr. 89 din 07.05.2010. Astfel, șeful de cabinet, consilierul, asistentul și secretarul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică, sunt persoane publice în sensul alin.(2) art.123 CP RM[9].

În ceea ce ține de prevederea de la alin. (2) art. 123 CP RM, „persoanele autorizate sau investite de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sunt acele persoane care prestează servicii notariale”[10]. Considerăm corectă această constatare, fiindcă nu atestăm prezența altor persoane care ar putea fi autorizate de stat să presteze în numele acestuia servicii publice, alții decât notarii, care, conform alin. (1) art. 8 al Legii cu privire la notariat din 08.11.2002, *notarul* este persoana autorizată de stat să presteze în numele acestuia servicii publice prin desfășurarea activității notariale în baza licenței eliberate de Ministerul Justiției, în condițiile prezentei legi.

În sensul alin. (2) art. 123 CP RM, după părerea autorilor, Brînză S. și Stati V., „sunt persoane autorizate sau investite de stat să îndeplinească activități de

interes public: executorul judecătoresc; avocatul; expertul judiciar; auditorul; interpretul și traducătorul antrenați de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, de organele procuraturii, organele de urmărire penală, de instanțele de judecată, de notari, avocați sau de executorii judecătorești; mediatorul; medicul privit ca liber profesionist; mandatarul autorizat”.

Cu toate acestea, în cazul în care, de exemplu „avocatul care pretinde, acceptă ori primește onorarii mari pentru acordarea asistenței juridice, (deci, pentru a îndeplini acțiuni în exercitarea profesiei de avocat), prevalându-se de reputația sa, cunoștințele sale profesionale și a conștiinței cu care își îndeplinește datoria, nu cade sub incidența art. 330² CP RM. Dimpotrivă, avocatul public sau avocatul care acordă asistență juridică la cerere, solicitat să acorde asistență juridică calificată din contul mijloacelor destinate acordării asistenței juridice garantate de stat, realizează latura obiectivă a infracțiunii de corupere pasivă în ipoteza în care pretinde, acceptă, primește ori extorcă onorarii de la persoanele care nu dispun de suficiente mijloace financiare pentru plata lor și care întrunesc condițiile stipulate în Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat, nr.198 din 26.07.2007”.

Este necesar, în acest context de delimitat avocatul public de avocații liber profesioniști, care sunt independenți și nu cad sub incidența prevederilor de la art. 330² CP RM, comparativ cu avocații care acordă asistență juridică garantată de stat. Astfel, asemenea persoane trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele două condiții:

- a) sunt autorizate sau investite de către stat să-și desfășoare activitățile;
- b) activitățile pe care le desfășoară sunt activități de interes public.

În concluzie, persoana publică urmează a fi deosebită de un simplu salariat care nu are această calitate specială cerută subiectului pentru aplicarea răspunderii penale pentru fapta de îmbogățirea ilicită, dintr-o întreprindere, instituție sau organizație.

În acest sens, pentru a înlătura posibilele confuzii, considerăm că ar fi binevenită operarea în cuprinsul CP RM a opiniei autorilor, V. Stati și R. Popov, care stabilesc că este necesară completarea art. 123 cu alin. (2¹) CP RM, care ar presupune următorul conținut normativ: „*nu are calitate de persoană publică în sensul alin. (2) acel angajat al persoanelor juridice de drept public care, în legătură cu fapta săvârșită, exercită numai funcții pur profesionale sau activități tehnice ori auxiliare*”.

În același context, exemplificăm următoarea opinie doctrinară, care considerăm că este necesar a fi reținută, astfel: „în conjunctura legii penale autohtone, între noțiunea „persoană cu funcție de răspundere” și noțiunea „persoană

publică” se atestă o relație de tip „parte-întreg”. Atât în conjunctura legii penale autohtone, cât și în cea a legii penale belaruse - a realiza acțiuni relevante sub aspect juridic nu înseamnă neapărat a exercita acțiuni administrative de dispoziție sau organizatorico-economice ori funcții ale autorității publice. În accepțiunea alin.(1) art.123 CP RM, nu este persoană cu funcție de răspundere cel care realizează acțiuni relevante sub aspect juridic, însă care nu exercită nici acțiuni administrative de dispoziție sau organizatorico-economice, nici funcții ale autorității publice. Totodată, nimic nu împiedică a-l considera pe acesta persoană publică în sensul alin.(2) art.123 CP RM”[11]. Deci, concluzionăm că noțiunea de „persoană cu funcție de răspundere”, este mai îngustă decât termenul de persoană publică, care este unul mult mai larg ca conținut.

De asemenea, considerăm corectă opinia doctrinară, potrivit căreia: „pentru ca o persoană care exercită temporar obligațiile ce corespund unei funcții anume sau care îndeplinește o însărcinare specială să poată fi recunoscută subiect al infrațiunii prevăzute de art. 330² Cod penal, este necesar ca aceste obligații sau atribuții să-i fie acordate în strictă corespundere cu legea”[12].

În opinia autorului, Dobrinou V., pe care de altfel o susținem „persoanele aflate în perioada de încercare, în vederea angajării definitive, au calitatea de persoană publică, atât pentru că în această perioadă ele îndeplinesc însărcinările serviciului, funcției în care urmează a fi angajate, supunându-se regulamentului de ordine interioară și disciplinei muncii din instituția, unitatea, societatea, persoana juridică respectivă, cât și pentru că acționează în numele acestora, pe care le reprezintă în limitele competențelor conferite, chiar dacă nu au contract de muncă”[13].

Considerăm corectă această opinie, deoarece în acord cu alin.(4) art. 60 Codul Muncii al Republicii Moldova se prevede că „pe parcursul perioadei de probă, salariatul beneficiază de toate drepturile și îndeplinește obligațiile prevăzute de legislația muncii, de regulamentul intern al unității, de contractul colectiv și de cel individual de muncă al acestuia”. În legătură cu cele prevăzute în acest articol, opinăm că este o urmare logică a faptului că odată angajat într-o funcție publică, chiar și pe durata de probă, aceasta are toate obligațiile dar și drepturile ce reiese din activitatea sa publică, din aceste considerente un angajat într-o funcție publică pe durata termenului de probă nu se deosebește cu nimic de o persoană publică obișnuită, deci în ipoteza calificării faptei ca infrațiune de corupere pasivă, acest lucru nu va avea nici-o importanță juridică.

În concluzie, considerăm că profesorul, medicul etc. vor fi considerate în calitate de persoane publice, doar în situația în care vor ocupa o anumită funcție de conducere în instituția publică în care aceștia lucrează. În cadrul competențelor

lor intrând exercitarea funcțiilor de ordin administrativ de dispoziție sau organizatorico-economic (spre exemplu, directorul liceului, rectorul universității, decanul facultății, directorul colegiului, directorul gimnaziului; șeful spitalului, șeful policlinicii, directorul clinicii, șeful secției, directorul spitalului etc.).

La alin. (2) art. 330² CP RM se prevede răspunderea penală pentru infrațiunea de îmbogățire ilicită prevăzută la alin. (1) art. 330² CP RM săvârșită de către o persoană cu funcție de demnitate publică.

În conformitate cu alin.(2) art. 330² CP RM, prin *persoană cu funcție de demnitate publică* se înțelege: „persoana al cărei mod de numire sau de alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova sau care este investită în funcție, prin numire sau prin alegere, de către Parlament, Președintele Republicii Moldova sau Guvern, altă persoană cu funcție de demnitate publică stabilită prin lege; persoana căreia persoana cu funcție de demnitate publică i-a delegat împuternicirile sale”[14].

Din prevederea de la alin. (3) art. 123 CP RM, deducem că persoana cu funcție de demnitate publică este în dependență de caz:

- 1) persoana al cărei mod de numire sau de alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova;
- 2) persoana care este investită în funcție, prin numire sau prin alegere, de către Parlament, Președintele Republicii Moldova sau Guvern, în condițiile legii;
- 3) persoana căreia persoana cu funcție de demnitate publică i-a delegat împuternicirile sale[15].

Enumerarea funcțiilor de demnitate publică o găsim în anexa la Legea nr. 199 din 16.07.2010.

Cu toate acestea, în jurisprudență se menționează că în sensul legii penale primarul nu este o persoană cu funcție de demnitate publică, deși acesta este menționat în Anexa Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică. Aceasta fiindcă, în conformitate cu alin.(3) art.112 al Constituției Republicii Moldova, modul de alegere a primarilor este stabilit de lege, deci nu este reglementat de Constituție; or, simpla prevedere constituțională a modului de alegere a primarilor nu este echivalentă cu o reglementare. În caz contrar, vom fi în prezența unei interpretări extensive defavorabile, fapt care va reține încălcarea principiului legalității (alin.(2) art.3 CP RM). La fel, președintele, primvicepreședintele, vicepreședintele, secretarul științific general al Academiei de Științe a Moldovei, cu toate că sunt specificați în Anexa Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică, nu vor fi considerați în calitate de persoane cu funcție de demnitate publică, deoarece în acord cu art.11-13 al Legii cu privire la Academia de Științe a Moldovei, nr.1181 din 27.07.2000, per-

soanele în cauză sunt alese de către Adunarea Generală a Academiei de Științe a Moldovei[16].

Ne alăturăm opiniei doctrinare, potrivit căreia: „nu toate persoanele cu funcție de demnitate publică, care intră sub incidența prevederii de la alin.(3) art. 123 CP RM, sunt specificate în anexa la Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică. Și viceversa: în anexa la legea în cauză sunt nominalizate persoane cu funcții de demnitate publică care nu sunt consemnate în alin. (3) art. 123 CP RM. În cazul unor asemenea discrepanțe, prioritate se acordă accepțiunii de persoană cu funcții de demnitate publică din alin.(3) art. 123 CP RM. În concluzie, se aplică art. 330² CP RM în ipoteza în care subiectul infracțiunii are calitatea de persoană cu funcții de demnitate publică în accepțiunea anexei la Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, nu și în accepțiunea dispoziției de la alin.(3) art. 123 CP RM”[17].

Această opinie este prevăzută și în Hotărârea Plenului CSJ cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție nr.11 din 22.12.2014, în care se precizează la pct.6.4 că „dacă între alin. (3) art.123 CP și Anexa Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică, se va atesta inconsecvențe legislative, instanțele vor acorda prioritate accepțiunii de persoană cu funcție de demnitate publică din alin.(3) art.123 CP RM. Aceasta întrucât, potrivit alin.(2) art.4 din Legea privind actele legislative, nr.780 din 27.12.2001, actul legislativ trebuie să fie în concordanță cu sistemul de codificare și unificare a legislației. Un alt argument în favoarea accepțiunii de persoană cu funcție de demnitate publică consacrată în alin.(3) art. 123 CP RM, consistă în regula potrivit căreia în cazul în care între două acte legislative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme ce promovează soluții diferite asupra aceluiași obiect al reglementării, se aplică prevederile actului posterior”[18].

În același context, susținem și opinia expusă de, Popov R., precum că „noțiunea „persoană cu funcție de demnitate publică” și noțiunea „funcționar public” se află într-o relație de tip parte-întreg. În aceste împrejurări, noțiunile „persoană cu funcție de demnitate publică” și „persoană publică” se intersectează, au domenii de incidență care se intercalează”. Astfel, persoanele cu funcție de demnitate publică sunt considerate în același timp și, ca funcționari publici, respectiv orice persoană cu funcție de demnitate publică în accepțiunea de la alin.(1) art. 330² CP RM, are în același timp și calitatea de funcționar public.

Autorul, Brînză S., menționează că „dispoziția alin.(3) art. 123 CP RM a fost supusă unor amendamente prin Legea nr.318/2013 și prin Legea nr.152/2016.

În rezultatul acestor amendamente: din respectiva dispoziție a fost exclus textul „consilierul local; deputatul în Adunarea Populară a Găgăuziei”; în dispoziția de la alin.(3) art. 123 CP RM, cuvintele „în condițiile legii” au fost substituite cu cuvintele „altă persoană cu funcție de demnitate publică stabilită prin lege”. Consilierul local și deputatul în Adunarea Populară a Găgăuziei nu sunt persoane cu funcții de demnitate publică nici în sensul Legii nr.199/2010, nici în sensul alin.(3) art. 123 CP RM. În rezultatul adoptării Legii nr.152/2016, definiția noțiunii „persoană cu funcție de demnitate publică” s-a transformat din definiție exhaustivă în definiție exemplificativă. Promovând o asemenea concepție, legiuitorul sugerează că oricare persoană cu funcție de demnitate publică intră sub incidența definiției de la alin.(3) art. 123 CP RM. Important este ca statutul unei asemenea persoane să fie confirmat prin lege. În acest context, prin „lege” se are în vedere, în primul rând, alin.(3) art. 123 CP RM. Sintagma „altă persoană cu funcție de demnitate publică stabilită prin lege” din alin.(3) art. 123 CP RM, arată că această normă constituie o normă divizată de referire. Este falsă impresia că ar exista persoane cu funcție de demnitate publică care nu sunt specificate în anexa la Legea nr.199/2010 și cărora nu li se aplică prevederile acestei legi. Alineatul (3) art. 123 CP RM, complinit de anexa la Legea nr.199/2010, sunt singurele norme care stabilesc conținutul noțiunii „persoană cu funcție de demnitate publică” [19]. În concluzie, nu există alte prevederi legale care ar prevedea și alte categorii de persoane cu funcție de demnitate publică, decât prevederile alin.(3) art.123 CP RM și Anexa la Legea nr.199/2010.

De asemenea, considerăm că ar fi binevenit pentru perfecționarea legislației penale, următoarele recomandări de lege ferenda exprimate în doctrină:

1) completarea art.123 CP RM cu alineatul (2¹): „*Nu are calitatea de persoană publică în sensul alin.(2) acel angajat al persoanelor juridice de drept public care, în legătură cu fapta săvârșită, exercită numai funcții pur profesionale sau activități tehnice ori auxiliare*”;

2) completarea Codului penal cu articolul 124¹ „*Persoana care lucrează pentru o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală*”: „(1) *Prin persoană care lucrează pentru o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală se înțelege persoana care: este angajată a organizației comerciale, obștești sau a unei alte organizații nestatale; realizează acțiuni producătoare de efecte juridice; nu exercită funcții sau acțiuni administrative de dispoziție ori organizatorico-economice.* (2) *Nu are calitatea de persoană care lucrează pentru o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală în sensul alin.(1) acel angajat al organizației în cauză care, în legătură cu fapta săvârșită, exercită numai funcții pur profesionale sau activități tehnice ori auxiliare*”.

În contextul analizei subiectului îmbogățirii ilicite, considerăm că aceste propuneri de lege ferenda în ipoteza în care ar fi acceptate de legiuitor, ar exclude posibilitatea unor interpretări arbitrare și a posibilei confuzii în cazul calificării faptelor îmbogățire ilicită. Cu toate că în această teză am analizat conținutul acestor propuneri, acest fapt necesită o analiză destul de aprofundată pentru a percepe corect sensul noțiunii de persoană publică și delimitarea ei de alte persoane, de aceea, prin aceste amendamente la codul penal, s-ar ușura activitatea organelor de drept și nemijlocit și a studenților facultăților de drept din țară. Legea penală trebuie să fie elaborată din punct de vedere tehnico-juridic cât mai susceptibilă de a fi percepută corect de orice persoană cu sau fără studii în domeniul juridic, nu putem cere respectarea legii penale de la cetățeni atâta timp cât nici măcar persoanele din domeniul dreptului interpretează diferit aceeași normă, din aceste considerente este necesar de perfecționat legislația penală pentru o aplicare cât mai eficientă a normelor juridice și, în consecință pentru eradicarea fenomenului corupției pasive pe cât de mult este posibil aceasta.

Referințe:

1. Mariana Grama, Alina Șavga, Stela Botnaru, Vladimir Grosu: "Drept penal. Partea generală." Vol. I, Chișinău 2012, pag.207
2. Manualul judecătorului pentru cauze penale, Chișinău 2013, pag. 444
3. Grama M., Șavga A., Botnaru S., Grosu V. *Drept penal, partea generală...*, p. 207.
4. Brînză S., Stati V. *Tratat de Drept Penal...*, p. 927.
5. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 230-232.
6. Popov R. *Subiectul infracțiunilor prevăzute în Capitolele XV și XVI din Partea Specială a Codului penal. Teză de doctor în drept, 2012, p. 139.*
7. Convenția ONU împotriva corupției din 31.10.2003. <http://www.cdep.ro/proiecte/2004/400/40/5/conv445.pdf> (vizitat 09.03.2017).
8. Popov R. *Subiectul infracțiunilor...*, p. 131.
9. Hotărârea Plenului CSJ cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție nr.11 din 22.12.2014. http://jurisprudenta.csj.md/search_hot_expl.php?id=195, (vizitat 09.03.2017)
10. Brînză S., Stati V. *Tratat de Drept Penal...*, p. 867.
11. Popov R. *Aplicarea art.256 și 324 din Codul penal pentru infracțiunile comise de către cei din personalul instituțiilor medico-sanitare sau din personalul instituțiilor de învățământ. În: Revista Națională de Drept, nr.10, 2015, p. 22.*

12. Țurcanu I. *Cu privire la interpretarea unor semne calificative agravante ale infrațiunii de luare de mită*. În: Revista Națională de Drept, 2002, nr.1, p. 42.
13. Dobrinou V. *Corupția în dreptul penal român*. București: Atlas LEY, 1995, p. 112.
14. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72-74
15. Brînză S., Stati V. *Tratat de Drept Penal...*, p. 871.
16. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.194-196.
17. Hotărârea Plenului CSJ cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție nr.11 din 22.12.2014. http://jurisprudenta.csj.md/search_hot_expl.php?id=195 (vizitat 16.03.2017).
18. Hotărârea Plenului CSJ cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție nr.11/2014. http://jurisprudenta.csj.md/search_hot_expl.php?id=195 (vizitat 18.03.2017).
19. Brînză S. *Definiția legislativă a noțiunii de „persoană cu funcție de demnitate publică”: analiza evoluției*. În: științe sociale, 2016, nr.8 (98), p. 88-89.

